

Oponentský posudek na diplomovou práci

Bc. Simony Černé

Název práce: **Analýza hospodaření krajů v ČR a jejich zadluženost**

Vedoucí práce: doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.

Předložená diplomová práce si klade za cíl provést analýzu hospodaření krajů v České republice, zejména se zaměřit na jejich zadluženost. Práce by se dále měla věnovat analýze příčin zadluženosti krajů a navrhnout kroky ke snížení této zadluženosti.

Práce je strukturována do pěti kapitol. V první kapitole diplomantka vymezuje postavení krajů, jejich činnost a charakterizuje jejich orgány. Na tuto kapitolu navazuje druhá kapitola, která se snaží přiblížit strukturu krajského rozpočtu. V kapitole je charakterizována základní struktura příjmů a výdajů. Tyto informace jsou dále doplněny současným stavem rozpočtového určení daní.

Třetí kapitola, která si klade za cíl přiblížit hospodaření krajů a stav jejich zadluženosti, nastiňuje rozpočtové určení daní platné do roku 2005. Tato problematika je poté doplněna celkovým přehledem příjmů a výdajů souhrnně za všechny kraje v časové řadě deseti let (2001 – 2010). Také jsou doplněny informace o ukazateli dluhové služby a souhrnného stavu zadluženosti v časové řadě devíti let (2001 – 2009).

Ve čtvrté kapitole je popsána hospodářská situace v Pardubickém kraji a Královéhradeckém kraji. Zkoumána jsou data opět v časové řadě deseti let (2001 – 2010). Také popisovaná zadluženost těchto krajů je zobrazena pro uvedené roky. V případě Královéhradeckého kraje je situace ještě doplněna stavem zadluženosti kraje pro rok 2011 a k 31. březnu 2012. Pro Pardubický kraj tyto údaje doplněny nejsou. V této kapitole dochází ještě ke komparaci příjmů a výdajů krajských rozpočtů a stavu zadluženosti uvedených krajů za rok 2010.

Pátá kapitola je zaměřena na uvedení základních možností, kterými lze zadluženost krajů operativně řídit. Zejména jsou zde uvedeny názory vybraných autorů na ukazatel dluhové služby a na jejich doporučení k omezování zadluženosti krajů.

Jádrem práce by měla být analýza hospodaření krajů a analýzou jejich zadluženosti. Práce se však pouze omezuje na popis stavu hospodaření. Autorka uvádí hlavně absolutní hodnoty vybraných ukazatelů, případně zobrazuje strukturu příjmů a výdajů v procentech. V případě hodnocení zadluženosti používá ukazatel dluhové služby. Výraznou slabinou práce je skutečnost, že veškeré číselné údaje jsou autorkou převzaté. Diplomantka je již k dalším výpočtům, kterými by prohloubila analýzu, nepoužívá. Veškeré tabulky a grafy jsou tak pouze ilustrativní. Navíc některé tabulky a grafy zobrazují shodná data (např. tabulka 29 a obrázek 24), kdy došlo pouze k vyjádření absolutních hodnot formou procent.

V případě hodnocení hospodaření krajů se diplomantka zabývá pouze rozpočtem krajů. Např. nebere v potaz majetkovou situaci, která má na ekonomickou situaci kraje také výrazný dopad. Autorka se pouze omezuje na zmínění majetku v souvislosti s nedaňovými příjmy. Vztah majetku a zadluženosti také není v práci hodnocen.

Samotná zadluženost krajů je hodnocena prostřednictvím dluhové služby. Sama diplomantka uvádí (např. s. 35), že Ministerstvo financí přestalo tento ukazatel s ohledem na jeho nízkou vypovídací schopnost používat. Jiné způsoby hodnocení zadluženosti uvedeny nejsou.

Celá práce směřuje k uvedení způsobů, jak řídit zadluženost krajů (viz kapitola 5). V této kapitole se však diplomantka omezuje na uvedení obecných způsobů regulace zadluženosti. Autorčina doporučení se opírají o názory a hodnocení českých autorů, se kterými se autorka

plně ztotožňuje. Vlastní autorčina analýza se v daných návrzích nepromítá. Práce tak dostává popisný charakter.

Práce zahrnuje také informace, které nemají přímou návaznost na cíl práce a výstupy práce. Např. autorka nevysvětluje zařazení politického složení zastupitelstev zkoumaných krajů (s. 39 a 54). Podobně v kapitole 4.3 (s. 68 a 69) se jeví nadbytečným zařazovat do komparace výčet institucí, které přešly do správy porovnávaných krajů.

Struktura práce je také negativně ovlivněna nepříliš zřejmými konci kapitol. Jako příklad lze uvést s. 21, kdy subkapitola 2.1.1.5 Návratné příjmy skokově přechází bez jiného upozornění na další obecné přístupy k členění příjmů.

Použitá literatura obsahuje celkem 41 odkazů. Při bližším pohledu však lze zjistit, že autorka uvádí jako samostatné stroje např. jednotlivé stránky internetových stránek krajů. Zařazení některých titulů do literatury není plně zřejmé (zejména se to týká knihy Bailey (1999), která v práci není vůbec citována).

Přes uvedené kritické poznámky práci **doporučuji** k obhajobě a hodnotím ji stupněm **dobře**.

Otázky k obhajobě:

1. Jakými ukazateli by bylo možné hodnotit zadluženost krajů, aby byly překonány nedostatky ukazatele dluhové služby?
2. V závěru práce (s. 77) je konstatována stabilní situace zadluženosti obou zkoumaných krajů. Na základě jakých kritérií bylo toto tvrzení zkonstruováno?

V Pardubicích 28. srpna 2012

Ing. Martin Sobotka, Ph.D.

Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, Ústav ekonomických věd